

I en god sags tjeneste

Lone Christensen rev halvanden måned ud af kalenderen for at arbejde frivilligt i Tanzania for 'Farmaceuter uden Grænser'. Landet mangler tæt på 2.000 apoteksteknikere, så der er stærkt behov for ekstra lærerkræfter. En kompetenceudviklende oplevelse, siger hun.

AF CHRISTIAN K. THORSTED | FOTO OLE ZIEGLER

Farmaceut Lone Christensen skiftede i halvanden måned jobbet som lektor på Professionshøjskolen Metropol, Laborantuddannelsen, ud med rollen som frivillig underviser på Kilimanjaro School of Pharmacy – udsendt for 'Farmaceuter Uden Grænser'. »Uddannelse er set med mine øjne helt essentiel i et land som Tanzania. Uddannelse er hjælp til selvhjælp,« siger Lone Christensen om baggrunden for sin beslutning om midlertidigt at skifte fra Metropol på Nørrebro til farmaciskolen i Moshi i det nordlige Tanzania.

Kilimanjaro School of Pharmacy (KSP) er en ny samarbejdspartner for 'Farmaceuter uden Grænser', og Lone Christensen blev således i forsommeren som den første udsendt til skolen. KSP hører ind under Saint Luke Foundation (SLF), som arbejder med udvikling og forbedring af sundhedssystemer i ulande gennem uddannelse og forskning. SLF har bl.a. det farmaceutiske fagområde i fokus.

Lone Christensen fortæller, at hun ikke før udsendelsen har været engageret i 'Farmaceuter uden Grænser'.

»Jeg så tilfældigt jobopslaget, hvor organisationen søgte

farmaceuter til udsendelse. Jeg rejste i begyndelsen af 1980'erne meget i Østafrika – især Tanzania – så det begyndte at spøge i mit hoved at søge jobbet.«

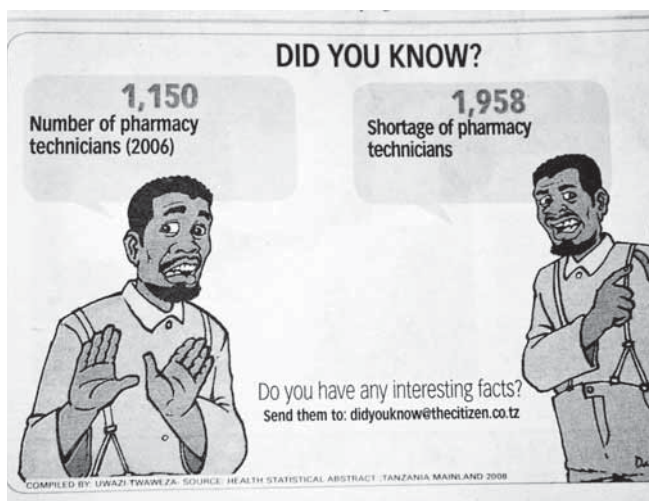
Hendes familie syntes ikke, at det var verdens bedste idé, men ville gerne bakke op. Den opbakning var helt afgørende, understreger hun.

»Men at det kunne lade sig gøre, skyldtes også i meget høj grad en fantastisk opbakning fra ledelse og kollegaer på min arbejdsplads. I disse globaliseringstider er det vigtigt for uddannelsesinstitutionerne, herunder Metropol, at gøre en aktiv indsats for, at såvel medarbejdere som studerende får internationale og interkulturelle kompetencer. Jeg var heldig at sælge ideen ved at slå på, at det ville passe fint med vores internationale strategier, og at arbejdspladsen ville få en medarbejder med nye kompetencer tilbage.«

Malaria over alt

Lone Christensen fik tilbudt jobbet efter en jobsamtale, og herefter gik hun i gang med på egen hånd at sætte sig ind i >

forholdene i Tanzania og dansk ulandspolitik. Tanzania er et – om end meget fattigt – stabilt og roligt land. Derfor var hun ikke bekymret for opholdet.

»Der er selvfølgelig en sundhedsrisiko, fordi der er malaria over alt, men der findes gode præparater og forholdsregler til forebyggelse. Det er også en rigtig god ballast at have rejst så meget i den tredje verden, som jeg har gjort.«

Hun var glad for at gense landet og glad for den meget varme modtagelse på skolen. Skolen stillede bolig til rådighed på området, og både studerende og personale var åbne og varme. Det var nemt at føle sig velkommen. Glæden blev dog blandet med et vist mismod over, at udviklingen i landet trods alt ser ud til at gå langsomt. »Da jeg sidst var i Tanzania, talte man om sundhed for alle i år 2000, og det troede alle på. Men der er desværre ikke sket ret mange forbedringer på godt 20 år. Landet er stadig meget fattigt og har et meget mangelfuldt sundhedssystem. Alle har mobiltelefoner, og man kan få colaer alle steder, men derudover ligner landet sig selv på godt og ondt. Den samme livsglæde og energi, den samme røde jord, kvinderne der bærer hvad som helst på hovedet, og masser af jordveje med store huller. Sygdom og død synes at præge den gennemsnitlige hverdag meget mere i Tanzania end i Danmark«

Højt fagligt niveau

Lone Christensen underviser laborantstuderende hjemme i Danmark, og i Tanzania var hendes hovedopgave også undervisning, nemlig af elever, som er under uddannelse til Pharmacy Technicians.

»Fordi jeg var den første dernede fra 'Farmaceuter uden Grænser' var det meget usikkert, hvad jeg egentlig præcis skulle ned at lave, og hvilket niveau jeg skulle undervise på. Men det kunne jeg faktisk godt lide. Jeg kunne meget selv forme det. Det er sådan noget, der udvikler ens kommunikative evner.«

Kilimanjaro School of Pharmacy har tre klasser med i alt 111 studerende. Eleverne har noget, der svarer til en dansk studentereksamen, men ikke alle har haft matematik i gymnasiet. Efter de første to år får de status af 'Pharmacy Assistant' og efter det

tredje år 'Pharmacy Technician'. Uddannelsen kvalificerer til arbejde på hospitalsapoteker, almindelige apoteker og i industrien, og en del studerende havde ambitioner om efterfølgende at blive farmaceuter.

Intet kulturchock

Lone Christensen fortæller, at hun ikke blev ramt af kulturchock – både fordi hun kendte landet i forvejen, og fordi hun havde solid erfaring med hjemmefra. Hun havde også den store fordel, at hun kan tale swahili. Det er ikke et krav at kunne swahili, fordi undervisningssproget i Tanzania er engelsk.

»Hvis man er typen, der meget gerne vil have en præcis plan for, hvad der skal ske, så kan man godt få det meget svært i Afrika. Men hvis man tager det dag for dag og tager tingene, som de kommer, så går det. Og man skal ikke lade sig hidse op af det afrikanske tempo.«

Hun lægger dog ikke skjul på, at der er ting, man som dansker kan have svært ved at forstå logikken i. Fx den måde man laver undervisningsplaner på. På skolen lød skemaet: Undervisning fra 8.00 til 17.30 mandag til fredag – 120 minutter ad gangen.

»Men det er ikke fysisk muligt for lærerne at være til stede i klasserne i det skemalagte omfang, så reelt ved eleverne aldrig, om der kommer nogen og underviser dem.«

Hun understreger, at hun har stor respekt for underviserne.

»Det er folk, der virkelig gerne vil gøre en forskel, og der er i allerhøjeste grad brug for dem, som de uddanner. De gør et fantastisk stykke arbejde og underviser på et højt teoretisk niveau – måske i virkeligheden for højt. Penum er imponerende. Selvfølgelig skal eleverne kunne noget kemi, men jeg har nok en noget mere pragmatisk holdning til, hvad de har brug for af teoretisk viden, når de er færdige på skolen.«

Et friskt pust

Lone Christensen mener, at hendes ophold gjorde en forskel.

»De studerende har i alt fald fået et friskt pust, og lærerne har fået lidt aflastning.«

Hun fortsætter:

Privatfotos af Lone Christensen
fra opholdet i Tanzania.

»Man skal ikke regne med at kunne revolutionere verden på seks uger, men hvis de bare kan bruge det til lidt, så har det været det værd. Nettoresultatet er helt sikkert, at de studerende har fået mere undervisning, end de ellers ville have fået. De studerende var så søde – de havde i fællesskab skrevet en tale til mig og havde købt nogle meget fine gaver. Det var rørende. De sagde, at de ikke alene havde lært utroligt meget kemi, de uger jeg var der, men også meget om mange andre ting – bl.a. om verden og om at gøre sig synlige og blive hørt.« Lone Christensen fortæller, at hun i sin undervisning gjorde meget ud af at relatere fagene til hinanden og på den måde forklare eleverne, hvorfor de skulle lære det.

Også lærerne havde gavn af besøget udefra.

»De er meget få ansatte pr. studerende, så lærerne har ikke ressourcer til fx at diskutere den pædagogiske idé i undervisningen eller at høre hinanden undervise og give feedback. Det sagde de, at de fik meget ud af. Jeg havde også en del undervisningsideer og materialer med, som jeg tror og håber, at de får fornyelse af, også på sigt.«

Kompetenceudvikling kan anbefales

For Lone Christensen var et ophold på seks uger spiseligt både for familie og arbejdsplads, men man kan sagtens indvende, at halvanden måned ikke er meget set med projektets, skolens og kollegernes øjne. Kan man nå at komme ind i jobbet og få en fornemmelse af landet og menneskene, før man skal hjem igen?

»Personligt kom jeg nemt ind i det, men i projektet var man bekymrede for, at de en anden gang kunne få én, som havde svært ved at falde til eller ikke var vant til at undervise. De bruger mange ressourcer på at modtage en udenlandsk frivillig, og det skal jo nøddigt være mere output end input set med deres øjne. Problemet er, at man næppe får erfarne folk i fast job til at rejse ud i længere tid end seks uger. Længere ophold vil typisk tiltale nyuddannede uden så meget erfaring.«

Hun leger lidt med en idé om, at man måske kunne friste ældre farmaceuter med undervisningserfaring på vej mod pension til at tage en lidt længere tørn på Kilimanjaro School of Pharmacy.

For Lone Christensen var opholdet en fantastisk oplevelse, som hun også mener, at hun kan bruge til at blive en endnu bedre underviser i Danmark.

»Det er en utroligt spændende, udviklende og lærerig oplevelse at skulle undervise studerende med en så anderledes kulturel baggrund. Alene det at skulle afkode, om de forstår det man siger på engelsk – og om man går for hurtigt eller for langsomt frem, er en udfordring. Man har brug for alle sine talenter – og lidt til. Det, man lærer, er noget som alle, der på arbejde møder folk med anden etnisk baggrund, kan bruge.«

Ikke stort supportapparat

Derfor anbefaler hun gerne andre at rejse ud som frivillig i den tredje verden.

»På det personlige plan får man meget ud af sådan et ophold, selv om det måske kan være svært at sætte fingeren præcist på hvad. Alt andet lige må det have givet mig en større sproglig sikkerhed, at jeg nu har undervist og kommunikeret fagligt på engelsk i en periode på seks uger. Og mine interkulturelle kompetencer er også blevet trænet – at foreslå ændringer uden at støde folk fra sig og risikere at fornærme andre er en meget alsidig udfordring i en anden kultur. Det kræver hårdt på brystet, for som udsendt for 'Farmaceuter uden Grænser' har man ikke et kæmpe supportapparat bag sig. Man skal gøre det for oplevelsens skyld, og fordi man tror, at det kan gøre en forskel.

'Farmaceuter Uden Grænser' betaler rejseudgifter og forsikring under opholdet og yder desuden et månedligt vederlag på 7.000 kroner – det dækker udgifterne til malariamedicin, vaccinationer og visum plus lidt til.

Lone Christensen fik undervejs opbakning i Tanzania af farmaceut Peter Thøgersen, som også var frivillig i seks uger. Han blev sidste år portrætteret i Pharma. p.g.a. sit usædvanlige karrierevalg – apoteksfarmaceut i Grønland. ■